

برنامه هسته‌ای و سناریوهای پیش‌رو

کوروش احمدی

دبلمتاپیشن

ضرب‌الاجلی که وزیر خارجه فرانسه تا پایان ماه اگوست (۹ شهریور) برای شروع روند فعال‌کردن سازوکار ماشه اعلام کرد، تقابلات جاری درباره برنامه هسته‌ای ایران را وارد مرحله جدیدی کرد. این اعلام از آنجا که بعد از تماس وزرای خارجه آمریکا، انگیس، فرانسه و آلمان انجام شد، می‌تواند به معنی هماهنگی آنها درباره این جدول زمانی و روش کار باشد. در این قالب، قرار است سه کشور اروپایی در چارچوب بند ۱۱ قطع‌نامه ۲۲۳۱ و مهلت ۳۰ روزه مندرج در آن اقدام کنند و کمیسیون برجام و سازوکار حل اختلاف مندرج در بند ۳۶ ر ۳۷ را که به ۳۵ روز وقت نیاز دارد، نادیده بگیرند. این روش همچنین به تروینکا امکان می‌دهد کار را در دوره ریاست کره جنوبی بر شورای امنیت در سپتامبر و نه در دوره ریاست روسیه در اکتبر به انجام برساند.

از طرفی، منابع خبری مدعی‌اند اروپا در تماس تلفنی با آقای عراقچی در پنجشنبه گذشته از امکان تمدید ضرب‌الاجل انقضای قطع‌نامه ۲۲۳۱ و سازوکار ماشه مندرج در آن گفته‌اند. در چنین صورتی ضرب‌الاجل ۲۶ مهر (۱۸ اکتبر) برای مدتی تمدید خواهد شد. این منابع پیش‌شرط‌های اروپا برای این منظور را شامل ازسرگیری همکاری ایران با آژانس، ازسرگیری مذاکرات بین ایران و اروپا و محدودکردن موجودی اورانیوم غنی‌شده در ایران دانسته‌اند. آقای عراقچی طی توییتری روز بعد از این تماس تلفنی خبر داد، اما اشاره‌ای به پیشنهاد طرف اروپایی نکرد. خبرگزاری تسنیم نیز از بررسی امکان ملاقات ایرانی‌ها با مقامات اروپایی در هفته جاری سخن گفته است. سوال این است که آیا چنین ملاقاتی به مذاکره هسته‌ای بین ایران و اروپا در طول مذاکره با آمریکا خواهد انجامید یا خیر.

اگر این خبرها درست باشد، ظاهرا سناریوی جدیدی در برابر ایران قرار گرفته است. با توجه به ساختار شورای امنیت امکان اینکه اعتبار قطع‌نامه ۲۲۳۱ تمدید شود، وجود دارد. برای این منظور کافی است علاوه بر آمریکا، فرانسه و انگلیس، دیگر اعضا نیز با تمدید موافق باشند، رضایت ایران با تمدید، کسب رضایت اعضای مثل روسیه، چین، الجزایر و پاکستان را تأمین و کار دریافت حداقل ۹ رأی موافق برای این منظور را آسان خواهد کرد. اما سؤالات مهمی در این رابطه وجود دارد:

آیا ایران حاضر به پذیرش شروط اروپا خواهد بود یا خیر. همکاری با آژانس مهم‌ترین شرط است. بازگشت بازرسان آژانس به ایران و تمرکز آنها بر سه سایت هسته‌ای که هدف حمله قرار گرفتند و نیز حسابرسی مواد هسته‌ای تحول بسیار مهمی خواهد بود. مقامات ایرانی طی دوره بعد از تجاوزات ۱۲ روزه همیشه گفته‌اند که این سه سایت به شدت آسیب دیده‌اند و موجب آلودگی رادیواکتیو شده‌اند. مسائل مهمی که در ارتباط با سرنوشت این سه سایت و اورانیوم غنی‌شده وجود دارد، به مسئله دوام آتش‌سوزی کنونی ربط دارد. این موضوع در سیاست داخلی آمریکا نیز مهم است. ترامپ ظاهرا با هدف اجتناب از الزام به حمله مجدد بر «نبودی کامل» این سایت‌ها اصرار دارد. درحالی‌که برخی دوایر داخلی آمریکا و نیز اسرائیل گمانه‌زنی‌های متفاوتی را مطرح می‌کنند که می‌تواند با تدارک حملات بیشتر بی‌ارتباط نباشد. در چنین شرایطی حضور بازرسان آژانس می‌تواند تکلیف این قضایا را روشن کند.

روشن‌شدن تکلیف این دو موضوع هم بر نوع تقابل جاری با اسرائیل و آمریکا اثر خواهد داشت و هم بر مذاکره با آمریکا و اروپا و هم مهم‌تر از آن راهبرد ایران در دوره پیش‌رو را تحت تأثیر قرار خواهد داد. تعیین تکلیف این راهبرد اهمیت کلیدی دارد. به این معنی که مقامات باید تکلیف خودشان و تکلیف کشور را مشخص کنند که آیا قصد دارند اصالت را به دیپلماسی و مذاکره بدهند و برای این منظور با جدیت اقدام کنند یا روش دیگری را مد نظر دارند. اهمیت این موضوع از این جهت است که طی دو، سه هفته گذشته محافل نزدیک به حاکمیت از نوعی راهبرد ابهام هسته‌ای سخن گفته و مدعی شده‌اند که قانون تعلیق همکاری با آژانس در این رابطه بوده است. برخی از مقامات نیز به تلویح مطالبی در این رابطه گفته‌اند. نگارنده در ۱۶ تیر طی یادداشتی تحت عنوان «ابهام راهبردی هسته‌ای؟» در روزنامه «شرق» توضیح داد که چرا چنین راهبردی می‌تواند برای ایران بسیار خسارت‌بار باشد. به این ترتیب، پذیرش سناریوی تمدید

سازوکار ماشه و شرایط آن عملا به معنی کنارگذاشتن سناریوی «ابهام راهبردی هسته‌ای» خواهد بود.

سه‌شنبه ۳۱ تیر ۱۴۰۴
۲۶ محرم ۱۴۴۷
۲۲ جولای ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۶۲
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

روزنامه

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

واکاوی روابط ایران و چین در جریان جنگ ۱۲ روزه و پس از آن، در گفت‌وگو با محمد کشاورز زاده

روزنامه

۱